

Ενότητα 1 – Λεύκιππος και Δάφνη

Καθώς αυτή περιπλανιόταν στην περιοχή της Ήλιδας, ο Λεύκιππος ο γιος του Οινόμαου, την ερωτεύτηκε, και όταν έχασε κάθε ελπίδα να κερδίσει τον έρωτά της διαφορετικά, αφού φόρεσε γυναικεία ρούχα και έγινε όμοιος με κοπέλα κυνηγούσε μαζί της. [...] Ο Απόλλωνας όμως καμένος και ο ίδιος από επιθυμία για την κόρη είχε κυριευθεί από οργή και φθόνο, επειδή ο Λεύκιππος ήταν κοντά της, και βάζει στο μυαλό της μαζί με τις άλλες κοπέλες, αφού πάνε σε μια πηγή, να λουστούν. Εκεί λοιπόν, όταν έφτασαν, μόλις άρχισαν να βγάζουν τα ρούχα τους και καθώς έβλεπαν το Λεύκιππο να μην θέλει (να ξεντυθεί), του έσκισαν τα ρούχα και όταν έμαθαν την απάτη και την εναντίον τους σκευωρία, όλες έριξαν εναντίον του τα δώρατά τους. Και αυτός λοιπόν εξαφανίζεται σύμφωνα με τη θέληση των θεών· η Δάφνη όμως, βλέποντας τον Απόλλωνα να έρχεται καταπάνω της, γρήγορα τράπηκε σε φυγή· καθώς όμως την καταδίωκε (ο Απόλλωνας) ζητά από τον Δία να εξαφανιστεί από τους ανθρώπους· και λένε ότι έγινε αυτή το δέντρο που ονομάστηκε δάφνη από το όνομα εκείνης.

Ενότητα 2 – Υική στοργή

Λέγεται λοιπόν ότι στη Σικελία (αν και είναι πιο πολύ μύθος, αλλά θα είναι ταιριαστό να τον ακούσετε και εσείς όλοι οι νεότεροι) ξεχύθηκε από την Αίτνα ρεύμα λάβας και λένε ότι αυτό κατευθυνόταν και προς την υπόλοιπη περιοχή και μάλιστα προς κάποια πόλη από αυτές που κατοικούνταν εκεί. (Λένε) λοιπόν ότι οι άλλοι όρμησαν να φύγουν αναζητώντας τη σωτηρία τους, ένας όμως από τους πιο νέους, επειδή έβλεπε ότι ο πατέρας του ήταν πολύ ηλικιωμένος και δεν μπορούσε να φύγει, αλλά ότι μένει αποκλεισμένος, αφού τον σήκωσε στους ώμους του, τον μετέφερε. Επειδή όμως, νομίζω, φορτώθηκε πιο πολύ και ο ίδιος αποκλείστηκε. Γι' αυτό λοιπόν και αξίζει να προσέξουμε τη θεία δύναμη, ότι δηλαδή δείχνει ευνοϊκή διάθεση στους καλούς ανθρώπους. Λένε δηλαδή ότι η φωτιά κινούνταν ολόγυρα στο μέρος εκείνο και ότι σώθηκαν μόνον αυτοί, από τους οποίους και ο τόπος ακόμη και τώρα ονομάζεται τόπος των ευσεβών* (και λένε) ότι αυτοί που έφυγαν γρήγορα και εγκατέλειψαν τους γονείς τους χάθηκαν όλοι ανεξαίρετως.

Ενότητα 3 – ΗΔΕ Η ΗΜΕΡΑ ΤΟΙΣ ΕΛΛΗΣΙ ΜΕΓΑΛΩΝ ΚΑΚΩΝ ΑΡΞΕΙ

Ο Αρχίδαμος αφού είπε μόνο αυτά και διέλυσε τη συγκέντρωση, αποστέλλει πρώτα στην Αθήνα τον Μελίσιππο, τον γιο του Διακρίτου, άνδρα Σπαρτιάτη μήπως τυχόν οι Αθηναίοι φανούν περισσότερο υποχωρητικοί, αφού έβλεπαν αυτούς (τους Σπαρτιάτες) να είναι ήδη καθ' οδόν. Αυτοί όμως δεν τον δέχτηκαν στην πόλη ούτε στην εκκλησία του δήμου* γιατί πιο πριν είχε επικρατήσει η γνώμη του Περικλή να μη δέχονται απεσταλμένο και πρεσβεία ενώ οι Λακεδαιμόνιοι είχαν ήδη εκστρατεύσει· διώχνουν, λοιπόν, αυτόν πριν τον ακούσουν και τον διέταξαν να βρίσκεται έξω από τη χώρα τους την ίδια μέρα και στο εξής, αφού επιστρέψουν (οι Σπαρτιάτες) στην πατρίδα τους, αν θέλουν κάτι να, να στέλνουν πρέσβεις. Και στέλνουν μαζί με τον Μελίσιππο συνοδούς, για να μην συναντήσει κανέναν. Και αυτός, όταν έφτασε στα σύνορα και επρόκειτο να απομακρυνθεί, προχωρούσε, αφού είπε μόνο αυτά, ότι «αυτή η ημέρα για τους Έλληνες θα γίνει αρχή μεγάλων συμφορών.»

Ενότητα 4- ΘΕΑΜΑΤΑ ΚΑΙ ΑΚΡΟΑΜΑΤΑ ΗΔΙΣΤΑ

Μόλις πήραν τα τραπέζια και πρόσφεραν σπονδές και έψαλαν τον παιάνα, έρχεται σ' αυτούς κάποιος Συρακούσιος άνθρωπος για να τους διασκεδάσει, έχοντας μια ωραία γυναίκα που έπαιζε αυλό και μια χορεύτρια από αυτές που μπορούν να κάνουν ακροβατικά νούμερα, και ένα πολύ όμορφο παιδί που έπαιζε κιθάρα και χόρευε πολύ ωραία. Και επιδεικνύοντας ,λοιπόν, αυτά για το καταπληκτικό θέμα έπαιρνε χρήματα. Όταν, λοιπόν, η αυλητρίδα τους έπαιξε τον αυλό, και το παιδί έπαιξε την κιθάρα., και φαίνονταν και οι δυο ότι τους διασκεδάζαν πολύ, είπε ο Σωκράτης: «Μα το Δία, Καλλία, θαυμάσια μας φιλοξενείς. Γιατί δεν μας πρόσφερες μόνο δείπνο, αλλά μας προσφέρεις και θεάματα και ακροάματα πάρα πολύ ευχάριστα [...]. Γιατί, εγώ, βέβαια, βλέπω αυτή τη χορεύτρια να στέκεται και κάποιον να της δίνει σιδερένια στεφάνια. Στο σημείο αυτό ,λοιπόν, το άλλο κορίτσι άρχισε να της παίζει τον αυλό, και κάποιος που έστεκε δίπλα στη χορεύτρια κρατούσε ψηλά και της έδινε τα στεφάνια μέχρι δώδεκα. Και αυτή, αφού τα έπαιρνε, χόρευε και ταυτόχρονα τα πετούσε ψηλά με τρόπο που να στριφογυρίζουν, υπολογίζοντας το ύψος στο οποίο έπρεπε να πετάξει, ώστε να τα πιάνει με τη σειρά που έπεφταν.

Ενότητα 5-«ΜΗ ΠΟΙΕΙΝ ΚΡΑΥΓΗΝ ΑΛΛΑ ΣΙΓΗ ΤΟ ΠΑΘΟΣ ΦΕΡΕΙΝ.»

Και όταν έγιναν αυτά, αυτός που ήρθε για να αναγγείλει τη συμφορά φθάνει στη Σπάρτη την ώρα που γινόταν η τελευταία από τις γυμνοπαιδίες και στον αγωνιστικό χώρο βρισκόταν ο χορός των ανδρών · οι έφοροι μόλις έμαθαν τη συμφορά λυπόταν βέβαια, όπως, νομίζω το επέβαλλε η ανάγκη, αλλά τον χορό δεν τον σταμάτησαν και τον άφηναν να συνεχίσει τον αγώνα. Και τα ονόματα του κάθε σκοτωμένου ανακοίνωσαν στους συγγενείς τους. Διέταξαν όμως τις γυναίκες από πριν να μην κραυγάζουν, αλλά να υπομείνουν τη συμφορά σιωπηλά. Και την επομένη μπορούσε να δει κανείς εκείνους των οποίων είχαν σκοτωθεί οι συγγενείς να κυκλοφορούν φανερά με φωτεινά και χαρούμενα πρόσωπα, εκείνους όμως των οποίων είχε αναγγελθεί ότι ζούσαν οι συγγενείς μπορούσες να δεις λίγους (να κυκλοφορούν) και αυτούς μάλιστα (θα έβλεπες) να κυκλοφορούν σκυθρωποί και ντροπιασμένοι.

Ενότητα 6- Οι μεταμορφώσεις του Αλκιβιάδη

Επειδή διακρινόταν στη δημόσια ζωή και θαυμαζόταν όχι λιγότερο στην ιδιωτική παρέσυρε τον λαό και τον εξαπατούσε μιμούμενος τον τρόπο ζωής των Σπαρτιατών. [...] Γιατί αυτός είχε, όπως λένε, μια ικανότητα από τις πολλές και έναν τρόπο να κερδίζει τους ανθρώπους, να εξομοιώνεται δηλαδή και να συμμορφώνεται με τις ασχολίες και τον τρόπο ζωής τους, δεχόμενος ταχύτερες μεταβολές από αυτές του χαμαιλέοντα εκτός μόνον ότι εκείνος, όπως λέγεται, αδυνατεί να προσαρμοστεί σε ένα μόνο χρώμα, το λευκό. Ο Αλκιβιάδης κάνοντας παρέα με καλούς και κακούς όμοια, τίποτε δεν υπήρχε που να μην το είχε μιμηθεί ούτε να το δοκιμάσει, αλλά στη Σπάρτη ήταν φίλος της γυμναστικής απλός, σοβαρός, στην Ιωνία τρυφηλός, ευχάριστος, νωθρός, στη Θράκη φίλος του μεθυσιού, στη Θεσσαλία φίλος της ιππασίας, και όταν συναναστρεφόταν τον Τισσαφέρνη τον σατράπη, ξεπερνούσε στην υπερβολή και στην πολυτέλεια την περσική μεγαλοπρέπεια.

Ενότητα 9 – Μια μεγαλόψυχη πράξη

Και όταν ο Δάτης, αφού στάλθηκε από τον Δαρείο με την πρόφαση να τιμωρήσει τους Αθηναίους επειδή έκαψαν τις Σάρδεις, στην πραγματικότητα όμως για να υποτάξει τους Έλληνες, προσορμίστηκε στον Μαραθώνα με όλο τον στόλο και κατέστρεφε την χώρα, από τους δέκα στρατηγούς που είχαν οριστεί από τους Αθηναίους για τον πόλεμο ο Μιλτιάδης βέβαια είχε πάρα πολύ μεγάλο κύρος, ο Αριστείδης όμως ήταν δεύτερος ως προς τη φήμη και τη δύναμη. Και τότε (ο Αριστείδης), συμφωνώντας με τη γνώμη του Μιλτιάδη για τη μάχη επέδρασε αποφασιστικά (στην εξέλιξή της) · ενώ, δηλαδή, κάθε στρατηγός είχε την αρχιστρατηγία για μια μέρα, μόλις ανέλαβε αυτός την εξουσία, την παρέδωσε στο Μιλτιάδη, διδάσκοντας τους συστρατήγους του ότι το να υπακούει κανείς και να ακολουθεί τους συνετούς δεν είναι ντροπή, αλλά είναι (πράγμα) σεμνό και σωτήριο.

Ενότητα 11- Ο άνδρας και η γυναίκα είναι «ομότιμοι.»

Δεν δέχομαι αυτή τη νομοθεσία, δεν επαινώ αυτή τη συνήθεια. Αυτοί που νομοθετούσαν ήταν άνδρες, γι' αυτό η νομοθεσία ήταν εναντίον των γυναικών· γιατί και τα παιδιά τα έχουν δώσει στην εξουσία του πατέρα, και άφησαν χωρίς φροντίδα το πιο αδύνατο (τις μητέρες). Ο Θεός όμως δε λέει έτσι· αλλά (λέει) «Να σέβεσαι τον πατέρα σου και την μητέρα σου, για να ζήσεις καλά», η οποία είναι η εντολή που βρίσκεται στις υποσχέσεις (του Θεού). Βλέπετε την ισότητα της νομοθεσίας. Ένας (είναι) ο δημιουργός του άνδρα και της γυναίκας, και οι δύο είναι ένα χόμα, μια μορφή, ένας νόμος, ένας θάνατος, μια ανάσταση. Με όμοιο τρόπο έχουμε προέλθει από άνδρα και γυναίκα. Ένα χρέος οφείλεται στους γονείς από τα παιδιά. Πώς, λοιπόν, εσύ απαιτείς από τη μια συζυγική πίστη, αλλά δεν την αντιπροσφέρεις; Πώς απαιτείς αυτό που δεν δίνεις; Πώς ενώ είσαι ισότιμο σώμα νομοθετείς με άνισο τρόπο; Αν, πάλι, εξέταζες τα χειρότερα· αμάρτησε η γυναίκα, το ίδιο και ο Αδάμ· το φίδι εξαπάτησε και τους δύο. Δεν αποδείχθηκε το ένα φύλο πιο αδύνατο και το άλλο πιο ισχυρό. Αλλά σκέφτεσαι τα καλύτερα; Ο Χριστός σώζει και τους δύο με τα πάθη του. Έγινε σάρκα για τον άνδρα (μόνο); Το ίδιο έγινε και για τη γυναίκα.

Ενότητα 12- Πλούσιοι και φτωχοί

Να είσαι μεγαλόψυχος· τοίχοι μικροί και μεγάλοι ικανοποιούν τις ίδιες ανάγκες. Όταν προσπεράσω το σπίτι άνδρα ακαλαίσθητου και νεόπλουτου και το δω να λάμπει με κάθε είδους στολίδια, ξέρω ότι αυτός δεν έχει κανένα πολυτιμότερο απόκτημα από όσα φαίνονται, αλλά τα άψυχα στολίζει ενώ την ψυχή του την έχει αστόλιστη. Πες μου σε τι χρησιμεύουν περισσότερο τα ασημένια κρεβάτια και τα ασημένια τραπέζια και τα ανάκλιτρα από ελεφαντόδοντο ώστε να μην πηγαίνει στους φτωχούς ο πλούτος, εξαιτίας αυτών, μολονότι χιλιάδες στέκονται μπροστά στην πόρτα φωνάζοντας και προξενώντας με κάθε τρόπο τον οίκτο; Εσύ αρνείσαι την προσφορά λέγοντας ότι είναι αδύνατο να ανταποκριθείς με επάρκεια στα αιτήματά τους. Και με τα λόγια αρνείσαι με όρκο αλλά το χέρι σου σε βγάζει ψεύτη· γιατί αν και σιωπά το χέρι σου διακηρύσσει το ψέμα σου, αστράφτοντας από το δέσιμο του δαχτυλιδιού. Πόσους μπορεί να απαλλάξει από τα χρέη ένα δαχτυλίδι σου; Πόσα σπίτια που καταρρέουν (μπορεί) να ξαναχτίσει; Μια κασέλα δική σου με ρούχα μπορεί να ντύσει ολόκληρο λαό που τρέμει (από το κρύο), αλλά ανέχεσαι να διώξεις τον φτωχό άπρακτο, χωρίς να φοβάσαι τη δικαιοσύνη της ανταπόδοσης του κριτή.

• **ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ**
Γ' ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ
ΑΣΚΗΣΕΙΣ

1. Να μετατρέψετε σε παθητική την ενεργητική σύνταξη.
 -Οι φρουροί την πόλιν έσωσαν.
 -Ο βασιλεύς εκέλευσε τους Έλληνας τα όπλα παραδουναί.
 -Ενίκησαν οι ημέτεροι πρόγονοι τους τούτων προγόνους και κατά γην και κατά θάλατταν.
 - Οι στρατιώται εθαύμασαν τον Κύρον.
 - Εγώ εβοήθησα τω φίλω.

2. Να γίνει εγκλιτική αντικατάσταση στα ρήματα της παραπάνω άσκησης, μετά την μετατροπή, στους χρόνους του Παθητικού Αορίστου και του Παθητικού Μέλλοντα και να γραφούν τα απαρέμφατα και οι μετοχές.

ΠΑΘΗΤΙΚΟΣ ΑΟΡΙΣΤΟΣ

ΟΡΙΣΤΙΚΗ					
ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ					
ΕΥΚΤΙΚΗ					
ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΚΗ					
ΑΠΑΡΕΜΦΑΤΟ					
ΜΕΤΟΧΗ					

ΠΑΘΗΤΙΚΟΣ ΜΕΛΛΟΝΤΑΣ

ΟΡΙΣΤΙΚΗ					
ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ					
ΕΥΚΤΙΚΗ					
ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΚΗ					
ΑΠΑΡΕΜΦΑΤΟ					
ΜΕΤΟΧΗ					

3. Να σχηματίσεις τους αντίστοιχους τύπους του Παθητικού Μέλλοντα και του Παθητικού Αορίστου.

ΕΝΕΣΤΩΤΑΣ	Π.ΜΕΛΛΟΝΤΑΣ	Π.ΑΟΡΙΣΤΟΣ
λύομαι		
σώζονται		
τοξεύεσθαι		
βούλεται		
κολάζονται		
παιδεύόμεθα		
πείθεσθε		

4. Να συμπληρώσεις τον παρακάτω πίνακα.

Ενεστότας	Παρατατικός	Αόριστος	Παθ. Μέλλοντας	Παθ. Αόριστος
διώκεσθε				
πείθομαι				
αθροιζόμεθα				
καλύπτεσθε				

5. Να τρέψετε την ενεργητική σύνταξη σε παθητικά στις επόμενες προτάσεις:

- Ο διδάσκαλος εδίδαξε με.
- Οι πολίται εθαύμασάν σε.
- Οι πολέμιοι edίωξαν ημας.
- Οι βάρβαροι διέλυσαν ημας.

6. Να συμπληρώσετε τη μετατροπή της ενεργητικής σύνταξης σε παθητική στις επόμενες προτάσεις.

Ο νόμος κολάζει τους κακούς.

Οι κακοί.....

Δαρειος γέφυραν κατεσκεύασεν επί τον Ίστρον.

Γέφυρα.....

Οι τύραννοι ουδέν έργον αξιόλογον έπραξαν.

Υπό των τυράννων

- **ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ**
Γ' ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ
ΑΣΚΗΣΕΙΣ

1. Να γράψεις τους αντίστοιχους τύπους του Αορίστου Β`.

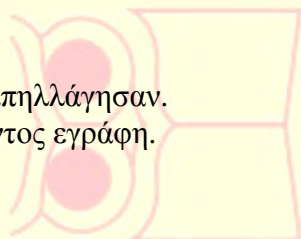
αμαρτάνουσι:
άγετε:
υπόλαμβάνομεν:
γιγνόμεθα:
έρχεται:
πάσχοι:
τυγχάνωσι:
μάνθανε:

2. Να συμπληρώσεις τους τύπους που λείπουν.

ΕΝΕΣΤΩΤΑΣ	ΠΑΡΑΤΑΤΙΚΟΣ	ΑΟΡΙΣΤΟΣ Β`
	ηγες	
λαμβάνουσι		
γίγνεσθαι		
	κατέπιπτον (γ` πληθ.)	
		παθών
		είποι
λανθάνει		
	έτρεχε	
		μαθειν
		γενέσθαι
βάλλω		

3. Να γίνει αναγνώριση και εγκλιτική αντικατάσταση στα ρήματα των παρακάτω προτάσεων (να γραφούν τα απαρέμφατα και οι μετοχές.)

1. Εφάνη ουδέν έχων.
2. Εν τη μάχη του φόβου απηλλάγησαν.
3. Τουτο υπό του Ξενοφώντος εγράφη.

4. Να αναγνωριστούν οι τύποι του Αορίστου Β` που υπάρχουν στα ακόλουθα παραδείγματα.
- α. Κλέαρχος λαβών τους σπλίτας παρεγένετο (= ήρθε για βοήθεια) Κύρω.
 - β. Μη μέλλωμεν (= ας μην αργούμε), ίνα μη ο καιρός παρέλθη.
 - γ. « Ο κύβος ερρίφθη» ειπεν ο Καισαρ Ρουβίκωνα τον ποταμόν διαβαίνων.
 - δ. Αψευδεις μάρτυρες των λόγων τα γραφέντα εισίν.
 - ε. Ρωμαιοι είλοντο ύπατον τον Φαβρίκιον, ίνα η Ιταλία απαλλαγη του εκ του Πύρρου κινδύνου.
5. Να συμπληρώσετε τον πίνακα δίνοντας τον ίδιο τύπο στον άλλο αριθμό.

γένοιτο	
λαβέσθω	
ήγαγε	
βάλη	
έδραμες	

• **ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ**
Γ' ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ
ΑΣΚΗΣΕΙΣ

1. Να συμπληρώσεις τις φράσεις με τον κατάλληλο τύπο των ρημάτων που δίνονται.

- α. Χαίρουσι και οι θεοί υπ' ανθρώπων. (τιμωμαι- μτχ.)
β. Ξενοφών συν τοις άλλους και ουκ εδύνατο καθεύδειν.* (λυπούμαι- Πρτ.)
γ. Τους μεν θεούς, ω Δημόνικε, τους δε γονείς (φοβουμαι, τιμω – πρστ.)
δ.,ω παιδες, των περί το σωμα γυμνασίων μη τα προς την ρώμην αλλά τα προς την υγείαν. (ασκω- πρστ.)
ε. Ο Ιάσων τρήρεις και τοις Θηβαίοις. (πληρώω, -ω, βοηθέω,-ω- Πρτ.)

*να κοιμηθεί

2. Να συμπληρώσεις τις προτάσεις με έναν από τους τρεις τύπους και να τις μεταφράσεις.

- α. Όπου άνδρες θεούς μεν τα δε πολεμικά πως ουκ εικός εστιν ενταυθα πάντα μεστά ελπίδων αγαθων είναι; (τιμωμεν, τιμωσι, τιμαν- ασκουμεν, ασκουσι, ασκειν).
β. Ημεις ουκ, όπως οι πολέμοι (επιορκουμεν,επιορκουσι, επιορκειν- ποιουμεν, ποιουσι, ποιειν).
γ. Οι Θηβαιοιταυτα εκέλευον τους Αθηναίουςτοις συμμάχοις. (ορωμεν, ορωσι, ορωντες- βοηθουσι, βοηθειν, βοηθουντες)
δ. Ταυτα, επει ου γινώσκομεν τι χρη (ερωτωμεν,ερωτωσι, ερωτωντες- ποιουμεν, ποιειν, ποιουντες)

3. νικωεν, επιθυμει, δηλοις: Να γίνει εγκλιτική αντικατάσταση και να γραφούν τα απαρέμφατα και οι μετοχές.

αγαπαται, αδικουνται, δουλούμεθα : Να γραφεί ο Πρτ. της ίδιας φωνής.

- **ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ**
ΔΕΥΤΕΡΕΥΟΥΣΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Ονοματικές: Ειδικές, ενδοιαστικές, πλάγιες ερωτηματικές, αναφορικές .

Επιρρηματικές: Αιτιολογικές, χρονικές, τελικές, συμπερασματικές, υποθετικές, εναντιωματικές, αναφορικές.

Ονοματικές: Χρησιμοποιούνται, όπως τα ονόματα, ως υποκείμενα, αντικείμενα, κατηγορούμενα και ως ονοματικοί προσδιορισμοί.

Επιρρηματικές: Χρησιμοποιούνται ως επιρρηματικοί προσδιορισμοί, αιτίας, χρόνου, σκοπού κτλ.

Ειδικές προτάσεις : Εισάγονται με τους ειδικούς συνδέσμους **ὅτι** και **ὡς** . (**ὅτι** : αντικειμενική γνώμη- κρίση, **ὡς** : υποκειμενική γνώμη- κρίση, μεταφράζεται: ότι δήθεν, ότι τάχα)

Χρησιμεύουν ως : -αντικείμενο λεκτικών (λέγω, αγγέλλω, διδάσκω κ.ά.), δεικτικών (δηλώ, δείκνυμι κ.ά.), αισθητικών και γνωστικών ρ. (αισθάνομαι, γινώσκω κ.ά.)

- υποκείμενο απροσώπων ρημάτων ή εκφράσεων, που έχουν σημασία ανάλογη με τα προηγούμενα ρήματα.

- επεξήγηση, συνήθως δεικτικής αντωνυμίας ουδετέρου γένους.

Εκφέρονται : με οριστική που δηλώνει το πραγματικό

με ευκτική του πλαγίου λόγου, όταν το ρ. της κύριας πρότασης είναι

ιστορικού χρόνου (Πρτ, Αορ, Υπρσ)

με δυνητική οριστική και δυνητική ευκτική (αν + ορστ. αν + ευκτ.)

Ενδοιαστικές προτάσεις: Εισάγονται με τους ενδοιαστικούς συνδέσμους **μη** ή **μη ου**.

Χρησιμεύουν ως : -αντικείμενο ρημάτων που σημαίνουν φόβο ή δισταγμό (φοβούμαι, δέδοικα, διστάζω κ.ά.)

- υποκείμενο απροσώπων ρημάτων ή εκφράσεων που έχουν σημασία ανάλογη με τα προηγούμενα ρήματα.

- επεξήγηση, συνήθως δεικτικής αντωνυμίας ουδετέρου γένους.

Εκφέρονται με υποτακτική. Όταν όμως το ρ. εξάρτησης είναι ιστορικού χρόνου,

εκφέρονται με ευκτική του πλαγίου λόγου. Εκφέρονται και με ορστ. , όταν ο φόβος παρίσταται ως πραγματικότητα.

Πλάγιες ερωτηματικές προτάσεις: Εισάγονται α) με το ερωτηματικό μόριο **ει** και, όταν αποτελούνται από δύο μέλη (διμελείς) με τα **ει- η, πότερον- η, είτε- είτε** και εκφράζουν ολική άγνοια (απάντηση ναι ή όχι).

β) με αναφορικές ή ερωτηματικές αντωνυμίες και με αναφορικά ή ερωτηματικά επιρρήματα και εκφράζουν μερική άγνοια.

Χρησιμεύουν ως: - αντικείμενο ρημάτων που σημαίνουν λέγω, απορώ, θαυμάζω, σκοπώ κ.ά.

- υποκείμενο απροσώπων ρ. ή εκφράσεων παρόμοιας σημασίας με τα προηγούμενα.

- επεξήγηση , συνήθως δεικτικής αντωνυμίας ουδετέρου γένους.

Εκφέρονται με (ορστ. → πραγματικό, δυνητική ορστ., δυνητική ευκτ., υποτακτική). Όταν όμως το ρήμα εξάρτησης είναι ιστορικού χρόνου, εκφέρονται με ευκτική του πλαγίου λόγου

ΔΕΥΤΕΡΕΥΟΥΣΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

ΕΙΔΙΚΕΣ – ΕΝΔΟΙΑΣΤΙΚΕΣ – ΠΛΑΓΙΕΣ ΕΡΩΤΗΜΑΤΙΚΕΣ

ΑΣΚΗΣΕΙΣ

- Να βρεθούν οι δευτερεύουσες προτάσεις και να δηλωθεί : α) πώς εισάγονται, β) ποια συντακτική θέση έχουν και γ) πώς εκφέρονται και γιατί.

Π.χ. : Δηλον ην ὅτι βασιλεύς εγγύς ην.

*Δευτερεύουσα ειδική πρόταση, εισάγεται με τον ειδικό σύνδεσμο **ὅτι** επειδή δηλώνει την αντικειμενική κρίση, χρησιμεύει ως υποκείμενο της απρόσωπης έκφρασης **δηλον ην** και εκφέρεται με οριστική γιατί δηλώνει το πραγματικό.*

1. Ελογιζόμεν ὅτι και τούτου του ανδρός εγώ σοφώτερος εμί.
2. Ουκ αγνω ὅτι βασιλευς δευρο ηξει.
3. Εφοβειτο μη τα ἔσχατα πάθη.
4. Ηρώτα αυτόν πόσον χρυσίον ἔχοι.
5. Αυτό ουν τουτο προσήκει σκοπειν, πότερον αγαθά ή κακά εστί τα πεπραγμένα.
6. Λέγει ο κατήγορος ως υβριστής εμί.

7. Κλέαρχος ουκ ήθελεν αποσπάσαι από του ποταμού το δεξιόν κέρασ*, φοβούμενος μη κυκλωθείη εκατέρωθεν.
8. Η μήτηρ διηρώτα τον Κυρον πότερον βούλοιτο μένειν ή απιέναι.
9. Οκνω μη μάταιος η στρατεία γένηται.
- **Να αναγνωρίσετε συντακτικά τις ονοματικές δευτερεύουσες προτάσεις στα ακόλουθα παραδείγματα και να επισημάνετε πώς καθεμιά χρησιμοποιείται (ως υποκείμενο, αντικείμενο, επεξήγηση).**
 1. Λέγουσι οι σοφισταί ως ουδέν δέονται χρημάτων.
 2. Τουτο θεωρειτε , ει ταληθη λέγω.
 3. Ου πεισονται οι πολλοί ως συ αυτός ουκ ηθέλησας απιέναι ενθένδε.
 4. Φοβειται μη τα έσχατα πάθη.
 5. Εσηγγέλθη αυτοις ως ειη Απόλλωνος έξω της πόλεως εορτή.

κέρας : άκρο στρατιωτικής παρατάξεως

ΕΠΙΡΡΗΜΑΤΙΚΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

1. Αιτιολογικές προτάσεις

- Εισαγωγή : **ότι, διότι, ως, (ο ως μετά από τελεία ή άνω τελεία εισάγει κύρια πρόταση), επεί, επειδή, ει (= διότι, δηλώνει αβέβαιη αιτιολογία)**
- Εξάρτηση : από ρήματα ψυχικού πάθους: **ήδομαι, θαυμάζω, χαίρω, αγαπω, αγανακτώ, αισχύνομαι κ.ά.**

από τις φράσεις : **αισχρόν εστί, δεινόν εστί, αγαπητόν εστι, θαυμαστόν εστί, πλημμελές εστί κ.ά.**

Παρατήρηση: όταν το **αίτιο είναι πιθανό ή μπορεί να αμφισβητηθεί**, τότε μετά από τα παραπάνω ρήματα ή απρόσωπες εκφράσεις η αιτιολογική πρόταση εισάγεται με το (= **διότι, επειδή**). Η πρόταση αυτή λέγεται **πλάγια αιτιολογική**.

- **Απλή οριστική**
Δυνητική οριστική
Δυνητική ευκτική
Ευκτική του πλαγίου λόγου (εξάρτηση από ρήμα ιστορικού χρόνου).

2. Τελικές προτάσεις

- Εισαγωγή: **ίνα, όπως ως – παίρνουν άρνηση : μη**
- Εκφορά: **Υποτακτική**
Ευκτική του πλαγίου λόγου (εξάρτηση από ρήμα ιστορικού χρόνου)

Οριστική ιστορικού χρόνου, όταν η κύρια πρόταση εκφράζει ευχή ανεκπλήρωτη ή κάτι που δεν έγινε. Σ' αυτή την περίπτωση η τελική πρόταση εκφράζει σκόπο που δεν μπορεί να πραγματοποιηθεί.

Ευκτική, χωρίς να προηγείται ιστορικός χρόνος, λόγω έλξης από προηγούμενη ευκτική ή όταν ο σκοπός εμφανίζεται σαν απλή γνώμη ή επιθυμία του λέγοντος.

- **Παρατήρηση:** συχνά τους τελικούς συνδέσμους **όπως και ως συνοδεύει το αοριστολογικό αν. Στην περίπτωση αυτή υπολανθάνει υπόθεση.**

3. Συμπερασματικές προτάσεις

- Εισαγωγή : **ώστε, ως, εφ' ω, εφ' ωτε**
- Εκφορά : **Οριστική**, όταν το αποτέλεσμα είναι πραγματικό.
Δυνητική οριστική, όταν το αποτέλεσμα εμφανίζεται ότι θα ήταν να πραγματοποιηθεί στο παρελθόν, δεν συνέβη όμως.
Δυνητική ευκτική, όταν το αποτέλεσμα εμφανίζεται σαν πιθανό ή δυνατό να συμβεί στο παρόν ή το μέλλον.

Ευκτική του πλαγίου λόγου σπανιότερα, όταν προηγείται ιστορικός χρόνος ή άλλη ευκτική.

Με **απαρέμφοτο** (τελικό), όταν το αποτέλεσμα εμφανίζεται σαν ενδεχόμενο και δυνατό ή και πραγματικό, αλλά πάντοτε είναι υποκειμενικό.

Προσοχή:

1. Όταν η συμπερασματική πρόταση εκφράζει **όρο, προϋπόθεση ή συμφωνία** συχνά εισάγεται με το **εφ' ω ή εφ' ωτε** και εκφέρεται με **απαρέμφατο**(= υπό τον όρο να ή με την προϋπόθεση να) ή με την οριστική μέλλοντα.

Συνήθως προηγείται του εφ'ω ή του εφ' ωτε **το επί τούτω ή επί τοιςδε ή επί τουτοις**. Σ' αυτή την περίπτωση η συμπερασματική πρόταση έχει **επεξηγηματική** απόχρωση και στη μετάφραση κανονικά προηγείται το **δηλαδή**.

2. Ο συμπερασματικός σύνδεσμος **ώστε**, όταν βρίσκεται **αμέσως μετά από τελεία ή άνω τελεία**, εισάγει **κύρια πρόταση** και μεταφράζεται **επομένως, λοιπόν, για τούτο**.

3. Το επίρρημα **ούτω** , όταν βρίσκεται μπροστά από συμπερασματική πρόταση, είναι ποσοτικό επίρρημα και μεταφράζεται **τόσο**.

4. Εναντιωματικές ή παραχωρητικές προτάσεις

- Εισαγωγή: **ει και , και ει , αν και , και αν , ουδ' ει , ουδ' εάν , μηδ' εάν**
- Εκφορά : **Οριστική**
Υποτακτική
Ευκτική
- Επειδή η σχέση της κύριας πρότασης με την εναντιωματική είναι αντιθετική, γι' αυτό στην **κύρια πρόταση** συχνά υπάρχουν αντιθετικοί σύνδεσμοι: **όμως, αλλά, αλλ' ουν**.

5. Χρονικές προτάσεις

- Εισαγωγή: **ως, ότε, όποτε, επει, επειδή, έως, έστε, άχρι, μέχρι, ηνίκα, πριν, οσάκις, οποσάκις**
εξ ου, εξ ότου, αφ ου, αφ ότου, εν ω, μέχρι ου, άχρι ου, εως ου
επει πρωτον, επειδή πρωτον, επει τάχιστα, επειδη τάχιστα, ως τάχιστα

- Εκφορά: **Οριστική**

Υποτακτική: Οι χρονικοί σύνδεσμοι **ότε, οπότε, επει επειδή** συνοδεύονται από το αοριστολογικό αν, ενώνονται με αυτό σε μια λέξη και γίνονται **όταν, οπότεν, επάν ή επήν, επειδάν**. Εκφράζουν το προσδοκώμενο ή την αόριστη επανάληψη στο παρόν ή το μέλλον.

Ευκτική: εκφράζουν την αόριστη επανάληψη στο παρελθόν.

Ευκτική του πλαγίου λόγου: όταν η χρονική πρόταση εξαρτάται από ρήμα ιστορικού χρόνου.

- **Προσοχή χρονικός σύνδεσμος πριν:**

Μπορεί να συντάσσεται με **απαρέμφατο** στη θέση ρήματος, όταν η κύρια πρόταση είναι κατά κανόνα καταφατική. (Μεταφράζεται προτού να).

6. Υποθετικές προτάσεις

7. Αναφορικές προτάσεις

- Σε ποιες από τις παρακάτω ονοματικές δευτερεύουσες προτάσεις χρησιμοποιείται ευκτική του πλαγίου λόγου και γιατί;

1. Έγνωσαν ότι κενός ο φόβος εΐη.
2. Δεινώς αθυμω μη βλέπων ο μάντις η.
3. Έλεγον ως εν τω πεδίω υποζύγια ειεν.
4. Ου τουτο εφοβειτο, μη τινες πορεύσονται επί την εκείνου δύναμιν.
5. Ταυτα λέγω, ως το παράπαν (=καθόλου) ου νομίζει θεούς.

- Να προσδιορίσετε τον συντακτικό ρόλο των επόμενων ειδικών προτάσεων:

1. Δηλον εστί ότι νυν ου περί δόξης πολεμουμεν.
2. Ου τουτο λέγω, ως ου δει ιέναι επί τους πολεμίους.
3. Γνώσεσθαι ότι ουκ εν Ελλάδι εστέ.

- Να συμπληρώσετε τις προτάσεις β,δ,στ με βάση τις προτάσεις α,γ,ε.

- α. Απαγγέλλει ότι φεύγουσι.
- β. Απήγγελεν ότι
- γ. Λέγει ο κατήγορος ως υβριστής ειμί.
- δ. Έλεγε ο κατήγορος ως υβριστής
- ε. Οι Έλληνες ησθάνοντο ότι βασιλεύς εν σκευοφόροις εΐη.
- στ. Οι Έλληνες αισθάνονται ότι βασιλεύς εν σκευοφόροις

- Να συμπληρώσετε τις προτάσεις β,δ με βάση τις προτάσεις α,γ.

- α. Φοβουμαι μη κακόν τι πάθω.
- β. Εφοβουμην μη κακόν τι
- γ. Φοβουμαι μη ουκ έλθητε.
- δ. Εφοβούμην μη ουκ

ΔΕΥΤΕΡΕΥΟΥΣΕΣ ΕΠΙΡΡΗΜΑΤΙΚΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

ΑΣΚΗΣΕΙΣ

✿ Να αναγνωρίσετε τις παρακάτω επιρρηματικές προτάσεις: (είδος, τρόπος εισαγωγής και εκφοράς).

1. Άνδρες στρατιωται, μη θαυμάζετε (μην απορείτε) ότι χαλεπως φέρω (δυσφορώ) τοις παρουσι πράγμασι.
2. Εδόκει αυτοις απιέναι, μη τις επίθεσις γένηται.
3. Ευπέμπουσι αυτω αγωγούς, όπως μηδενί ζυγγένηται.
4. Τοιαυτα πεποίηκεν, ώστε πολύ αν δικαιότερον δια ταυτα τα έργα τουτον μισήσαιτε.
5. Κάν συ μη θέλης, οι θεοί ούτω βουλήσονται.
6. Κυρος εθήρευεν οπότε βούλοιο γυμνάσαι εαυτόν.
7. Εάν ζητης καλως , ευρήσεις.
8. Ότε ευτυχής ει, μη μέγα φρόνει (μην υπερηφανεύεσαι).

9. Έπειτα και προς τους άλλους ομολογία (συμφωνία) γίνεται, ώστε τα όπλα παραδουναί.
10. Εάν θεός θέλη, δικαίως τιμωρηθήσεται.
11. Λέγω υμιν ταυτα, ίνα μάθητε.

ΠΑΡΑΘΕΤΙΚΑ ΕΠΙΘΕΤΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΡΡΗΜΑΤΩΝ
ΑΣΚΗΣΕΙΣ

1. Να συμπληρώσεις τις προτάσεις με τους κατάλληλους τύπους:

- α. Περσέπολις, μητρόπολις ούσα των Περσών, των υπό τον ήλιον πόλεων ην.
(ευδαίμων, υπερθ.)
β. Ειρήνη ανθρώποις εστίν. (προσφιλής, υπερθ.)
γ. Η αρετή έλεγεν· ύπνος τοις εμοις φίλοις πάρεστιν..... ή τοις αμόχθοις. (ηδύς, συγκρ.)
δ. Επειδή η βοή τε εγίνετο, Ξενοφών αναλαβών τους ιππέας παρεβοήθει.
(πολύς, συγκρ.)
ε. Η του Μενελάου αρχή ην της του Αγαμέμνονος, δε της του Οδυσσέως. (μικρός συγκρ., μέγας συγκρ.)
στ. Οι αθληταί όταν των ανταγωνιστών γένωνται, τουτ' αυτούς ευφραίνει.
(αγαθός, συγκρ.)

2. Να βρεις τους αντίστοιχους τύπους και στους άλλους δύο βαθμούς.

ΘΕΤΙΚΟΣ

ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΟΣ

ΥΠΕΡΘΕΤΙΚΟΣ

μείζω συμφοράν
πλείω κτήματα
πλείονες στρατιωται

ήδιστα έργα
άριστοι άνδρες
κακίστη τύχη

αισχραί πράξεις
καλων γυναικων
ταχεις ίπποι

3. Να βρεις τους αντίστοιχους τύπους:

ΘΕΤΙΚΟΣ

ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΟΣ

ΥΠΕΡΘΕΤΙΚΟΣ

τά πολλά έτη
του χαλεπού έργου
οι ταπεινοί άνδρες
η απλη αλήθεια
των ευδαιμόνων ανθρώπων
του αγαθού πατρός
τους σαφείς λόγους
τα τίμια κτήματα
αι δίκαιαι πράξεις

4. Να βρεις τον ίδιο τύπο στο θετικό βαθμό.

π.χ. ο χείρων- ο κακός

οι αμείνονες- οι
η ηδίων- η
η κρείττων- η
τα βελτίονα ή βελτίω- τα
το ράον- το
ο άριστος- ο
τα κράτιστα- τα
η αισχίστη- η
τα ήδιστα- τα
των πλείστων- των
ο έχθιστος- ο

5. Να σχηματίσεις επιρρήματα και στους τρεις βαθμούς από τα παρακάτω επίθετα.

ΘΕΤΙΚΟΣ

ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΟΣ

ΥΠΕΡΘΕΤΙΚΟΣ

ευσεβής
όσιος
αληθής
ευγενής
σαφής
βαθύς
ωφέλιμος
σώφρων
επιεικής

6. Να βρεις τον α` και τον β` όρο σύγκρισης στις παρακάτω προτάσεις:

- Κυρος νεώτερος Αρταξέρξου ην.
- Εκεινον πολύ μαλλον ή εμε επαινεις.
- Το φυλάξει ταγαθά χαλεπώτερον του κτήσασθαι εστι.
- Κάλλιον εμπεσειν εις κόρακας ή εις κόλακας.
- Πολλων χρημάτων κρείττων ο παρά του πλήθους έπαινος.
- Βούλομαι υμας μαλλον ή εμε έχειν τα επιτήδεια.

Ενότητα 1: Η Ελένη και η καταστροφή της Τροίας

Αν η Ελένη βρισκόταν στην Τροία, οι Τρώες θα την έδιναν πίσω στους Έλληνες, με ή χωρίς τη θέληση βέβαια του Αλεξάνδρου. Γιατί βέβαια δεν ήταν τόσο παράφρων ο Πρίαμος ούτε και οι άλλοι Τρώες, ώστε να θέλουν να θέτουν σε κίνδυνο τη ζωή τη δική τους και των παιδιών τους και την πόλη τους, για να ζει ο Αλέξανδρος μαζί με την Ελένη. Κι αν βέβαια οι Τρώες είχαν αυτή τη γνώμη τα πρώτα χρόνια, όταν (αργότερα) πολλοί από τους υπόλοιπους Τρώες έχαναν τη ζωή τους –και προπαντός οι γιοι τους έχαναν τη ζωή τους- κάθε φορά που συγκρούονταν με τους Έλληνες, ο Πρίαμος, αν ακόμη και ο ίδιος συζούσε με την Ελένη, θα την έδινε πίσω στον Μενέλαο, με σκοπό ο ίδιος και οι υπήκοοί του να απαλλαγούν από τις παρούσες συμφορές. Αλλά (οι Τρώες) βέβαια δεν είχαν την Ελένη, ώστε να την επιστρέψουν, ούτε οι Έλληνες τους πίστευαν, μολονότι αυτοί έλεγαν την αλήθεια, όπως εγώ νομίζω, επειδή ο θεός μηχανευόταν προκειμένου με την ολόκληρη καταστροφή τους να κάνουν ολοφάνερο στους ανθρώπους αυτό, ότι δηλαδή και οι εκ μέρους των θεών τιμωρίες για τις μεγάλες αδικίες είναι μεγάλες.

Ενότητα 2: Θυσία για την πατρίδα

Επομένως ταιριάζει να θεωρούμε πολύ ευτυχημένους αυτούς, γιατί αφού κινδύνευσαν για τα πιο μεγάλα και πιο ωραία ιδανικά έτσι τελείωσαν τη ζωή χωρίς δηλαδή να εμπιστευτούν τους εαυτούς τους στην τύχη και χωρίς να περιμένουν το φυσικό θάνατο, αλλά επιλέγοντας τον πιο ωραίο. Και γι' αυτό βέβαια αγέραστες είναι οι αναμνήσεις αυτών και αξιοζήλευτες από όλους τους ανθρώπους οι τιμές τους: αυτοί βέβαια πενθούνται λόγω της φύσης τους ως θνητοί που είναι, υμνούνται όμως λόγω της γενναιότητας τους σαν αθάνατοι. Και γι' αυτό βέβαια θάβονται με δημόσια φροντίδα και καθιερώνονται προς τιμήν τους αγώνες δύναμης, σοφίας και πλούτου, με την ιδέα ότι είναι αυτοί που έχουν σκοτωθεί στον πόλεμο και οι αθάνατοι άξιοι να τιμώνται με τις ίδιες τιμές. Εγώ λοιπόν αυτούς και τους καλοτυγχίζω για το θάνατό τους και τους ζηλεύω, και νομίζω ότι μόνο αυτοί από τους ανθρώπους άξιζαν περισσότερο να ζήσουν, γιατί αυτοί αφού έλαβαν θνητά σώματα, λόγω της γενναιότητάς τους άφησαν πίσω μνήμη αθάνατη.

Ενότητα 3: Η κατοχή της εξουσίας δεν εγγυάται την ευτυχία

Κι αν εσύ έχεις τη γνώμη ότι ο τύραννος, επειδή έχει περισσότερα αποκτήματα από τους απλούς πολίτες, γι αυτό και παίρνει από αυτά περισσότερες ευχαριστήσεις, ούτε και αυτό Σιμωνίδη, είναι έτσι, αλλά, όπως ακριβώς όταν οι αθλητές αναδειχθούν ανώτεροι από τους από τους όχι ιδιαίτερα γυμνασμένους πολίτες, δεν τους ευχαριστεί αυτό αλλά αυτό τους στενοχωρεί, όταν φανούν ανώτεροι από τους αντιπάλους τους, έτσι και ο τύραννος δεν ευχαριστείται τότε όταν είναι φανερό ότι έχει περισσότερα από τους απλούς πολίτες αλλά αντίθετα όταν έχει λιγότερα από τους άλλους τυράννους εξαιτίας αυτού λυπάται. γιατί θεωρεί ότι αυτοί είναι ανταγωνιστές του στον πλούτο. Ούτε βέβαια ο τύραννος αποκτά πιο γρήγορα από τον απλό πολίτη κάτι από αυτά που επιθυμεί. Γιατί ο απλός πολίτης επιθυμεί σπίτι ή χωράφι ή δούλο του σπιτιού, ενώ ο τύραννος ή πόλεις ή μεγάλη χώρα ή λιμάνια ή ισχυρές ακροπόλεις. Αλλά βέβαια και φτωχούς θα δεις όχι τόσο λίγους από τους απλούς πολίτες όσο πολλούς από τους τυράννους. Γιατί ούτε τα πολλά ούτε τα λίγα κρίνονται με βάση το πλήθος αλλά με βάση τη χρησιμότητά τους. συνεπώς πολλά είναι αυτά που ξεπερνούν τα αρκετά και λίγα εκείνα που είναι λιγότερα από τα αρκετά. Για τον τύραννο λοιπόν τα πολύ περισσότερα είναι λιγότερο επαρκή για τις αναγκαίες δαπάνες του παρά για τον απλό πολίτη.

Ενότητα 4: Τα πλεονεκτήματα της ειρήνης

Άραγε θα ήταν αρκετό σε μας να κατοικούμε την πόλη με ασφάλεια και να γινόμαστε στη ζωή μας πιο πλούσιοι και να έχουμε ομόνοια μεταξύ μας και να χαίρουμε εκτιμήσεως μεταξύ των Ελλήνων; Εγώ βέβαια φρονώ ότι, αν γίνουν αυτά, η πόλη θα αποκτήσει ολοκληρωμένη ευτυχία. Ο πόλεμος λοιπόν μας έχει βέβαια στερήσει όλα ανεξαιρέτως αυτά που έχουν λεχθεί. Γιατί πράγματι και και μας έκανε πιο φτωχούς και μας ανάγκασε να υπομένουμε πολλούς κινδύνους και μας έχει συκοφαντήσει στους Έλληνες και μας έχει ταλαιπωρήσει με κάθε τρόπο. Αν όμως κάνουμε ειρήνη, θα κατοικούμε στην πόλη μας με πολλή με ασφάλεια, αφού απαλλαγούμε από πολέμους και κινδύνους και διχόνοια, και κάθε μέρα θα γινόμαστε πιο εύποροι, χωρίς φόβο καλλιεργώντας τη γη και ταξιδεύοντας στη θάλασσα και ασχολούμενοι με τα άλλα επαγγέλματα τα οποία τώρα λόγω του πολέμου έχουν εκλείψει. Ακόμη θα δούμε την πόλη να έχει τα έσοδα διπλάσια απ' ό,τι τώρα και να είναι γεμάτη από εμπόρους και ξένους και μετοίκους, από τους οποίους τώρα έχει ερημωθεί. Και το σημαντικότερο: θα έχουμε συμμάχους όλους τους ανθρώπους, όχι εξαναγκασμένους, αλλά με τη θέλησή τους.

ΑΛΕΞΟΠ

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ Β/ΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Ενότητα 5: Η ισονομία των πολιτών εγγύηση της Δημοκρατίας

Είναι καθήκον των συνετών δικαστών παίρνοντας δίκαιες αποφάσεις για τις υποθέσεις των άλλων να τακτοποιούν συγχρόνως και όσα έχουν σχέση με τους ίδιους. Και κανείς από εσάς, αφού λάβει υπόψη του τούτο, ότι δηλ. είμαι φτωχός και ένας από τον απλό λαό, ας μη θεωρεί σωστό να αφαιρέσει το πρόστιμο. Γιατί δεν είναι δίκαιο να επιβάλλετε (στους αντιδίκους) ηπιότερες ποινές υπέρ των ασήμων από ό,τι υπέρ των επιφανών, ούτε να θεωρείτε τους φτωχούς υποδεέστερους από εκείνους που έχουν στην κατοχή τους μεγάλη περιουσία. Γιατί θα ντροπιάζατε τους εαυτούς σας, αν είχατε τέτοια γνώμη για τους πολίτες. Ακόμη, θα ήταν το πιο φοβερό από όλα, αν δεν απολαμβάναμε όλοι τα ίδια δικαιώματα ενώ η πόλη έχει δημοκρατικό καθεστώς. Αν βέβαια πειστήτε σε μένα, δε θα συμπεριφερθείτε με τέτοιο τρόπο στους εαυτούς σας, ούτε θα διδάξετε τους πιο νέους να περιφρονούν το πλήθος των πολιτών, ούτε θα θεωρήσετε πως οι δίκες αυτού του είδους είναι ξένες, αλλά ο καθένας από σας θα ψηφίσει έτσι όπως με την ιδέα ότι δικάζει για θέμα που τον αφορά. Γιατί αδικούν εξίσου όλους ανεξαιρέτως εκείνοι που τολμούν να παραβαίνουν το νόμο αυτόν που ισχύει για την προστασία της δικής σας σωματικής ακεραιότητας

Ενότητα 6: Η μουσική εξημερώνει

Για όλους τους ανθρώπους είναι ωφέλιμο να ασκούνται στη μουσική, για τους Αρκάδες όμως είναι απαραίτητο. Γιατί σχεδόν μόνο στους Αρκάδες πρώτα τα παιδιά από τη νηπιακή τους ηλικία συνηθίζουν να τραγουδούν τους ύμνους και τους παιάνες σύμφωνα με τους μουσικούς ρυθμούς, με τους οποίους καθένας υμνεί κατά τα πατροπαράδοτα τους τοπικούς ήρωες και θεούς. ύστερα από αυτά παίρνουν μέρος σε κυκλικό χορό και με πολλή άμιλλα ψάλλουν άσματα κάθε χρόνο στα θέατρα με τη συνοδεία των αυλητών του Διονύσου. Και δε θεωρούν καθόλου ντροπή να παραδεχτούν ότι δε γνωρίζουν κάτι από τα άλλα μαθήματα, ούτε όμως μπορούν να αρνηθούν πως ξέρουν το τραγούδι επειδή υποχρεωτικά όλοι το μαθαίνουν, ούτε (μπορούν) να απαλλαγούν από αυτό αν το παραδεχτούν, επειδή αυτό θεωρείται ντροπή στην κοινωνία τους. Μου φαίνεται ότι οι παλιοί θέσπισαν αυτά όχι να καλλιεργήσουν τη φιληδονία και την επίδειξη πλούτου, αλλά επειδή από τη μια παρατηρούσαν το μόχθο του καθενός και με λίγα λόγια την κοπιαστική και σκληρή ζωή, κι επειδή από την άλλη έβλεπαν την αυστηρότητα των ηθών, η οποία τους ακολουθεί εξαιτίας της ψυχρότητας και της σκληρότητας του περιβάλλοντος (τόπου), που επικρατεί στο μεγαλύτερο μέρος στους τόπους εκείνους.

Ενότητα 9: Οι νόμοι επισκέπτονται το Σωκράτη στη φυλακή

Αν την ώρα που εμείς σκοπεύαμε από εδώ είτε να δραπετεύσουμε είτε όπως αλλιώς πρέπει να ονομάσουμε αυτή (την πράξη), έρχονταν οι νόμοι και η πολιτεία, στέκονταν μπροστά μας και μας ρωτούσαν: «Πες μου, Σωκράτη, [τι έχεις στο μυαλό σου] ή με αυτή την ενέργεια που επιχειρείς σκέφτεσαι να καταστρέψεις και εμάς τους νόμους και ολόκληρη την πόλη όσο εξαρτάται από σένα; Ή νομίζεις ότι είναι δυνατό να υφίσταται ακόμη και να μην έχει καταλυθεί εκείνη η πόλη στην οποία οι δικαστικές αποφάσεις δεν έχουν καμιά δύναμη αλλά από απλούς πολίτες και χάνουν την ισχύ τους και καταργούνται; Τι θα πούμε, Κρίτων, σ' αυτά και σ' άλλα παρόμοια; Γιατί πολλά θα μπορούσε να πει κανείς, και ιδιαίτερα ένας ρήτορας, υπέρ αυτού του νόμου που κινδυνεύει να καταλυθεί, ο οποίος (νόμος) προστάζει να είναι έγκυρες οι δικαστικές αποφάσεις. Ή θα απαντήσουμε σ' αυτούς ότι «η πόλη πράγματι μας αδίκησε και δεν έβγαλε σωστή δικαστική απόφαση;» Αυτά ή τι άλλο θα πούμε;

ΑΛΕΞΟΠΟ
ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ Β/ΘΜΙΑΣ

Ενότητα 10: Μια τιμητική εξορία

Όλοι οι άλλοι όσοι εξορίζονται άδικα, ή παρακαλούν τους συμπολίτες τους να γυρίσουν από την εξορία, ή αν αποτύχουν σε αυτό, κακολογούν τις πατρίδες τους, επειδή κατά τη γνώμη τους συμπεριφέρονται σ' αυτούς άσχημα· εγώ όμως επειδή βέβαια μια φορά ατύχησα κατά τρόπον ανάξιο προς όσα έκανα ως πολίτης, και επειδή καταδικάστηκα ο ίδιος μολονότι κατηγορούσα άλλους, στενοχωριέμαι βέβαια, όπως είναι φυσικό, καθόλου όμως δεν αγανακτώ. Γιατί εγώ τουλάχιστον δεν είμαι τόσο ανόητος 'ώστε, από την πόλη από την οποία εξορίστηκε ο Θεμιστοκλής που ελευθέρωσε την Ελλάδα και όπου ο Μιλτιάδης πέθανε γέρος στη φυλακή, γιατί χρωστούσε ένα μικρό ποσό στο δημόσιο, να θεωρώ ότι ο Αισχύνης, ο γιος του Ατρόμητου, πρέπει να αγανακτεί με αυτήν την πόλη, επειδή είναι εξόριστος, αν έπαθε κάτι από αυτά που συχνά συμβαίνουν στην Αθήνα. Αλλά εγώ τουλάχιστον δικαιολογημένα θα μπορούσα να θεωρήσω ότι υπήρξε για μένα ακόμα και λαμπρό αυτό, το ότι δηλαδή έχω πέσει στην αφάνεια για τις μελλοντικές γενιές μαζί με εκείνους και έχω αξιωθεί να πάθω τα ίδια με εκείνους.

Να αναγνωρίσετε το είδος του υποθετικού λόγου στα παρακάτω παραδείγματα:

Ουτοι, ει ησαν άνδρες αγαθοί, ουκ αν ποτέ ταυτα έπασχον.

Ει αφήσεις τους Θηβαίους ανευ μάχης, κινδυνεύσεις υπό της πόλεως τα έσχατα παθειν.

Εάν ζητης καλως , ευρήσεις.

Ει τις μη τρέφοιτο, ουκ αν ζωη.

Ην εγγύς έλθη θάνατος, ουδείς βούλεται θνησκειν.

Των εχθρων ει τινα λάβοιεν απέκτεινον.

Ην τις τούτων τι παραβαίνη, ζημίαν αυτοις επέθεσαν.

Ει βούλει, μένε.

Ει εισι βωμοί, εισί και θεοί.

Ει οι πολιται ομονοοιεν, ευδαίμων αν γίγνοιτο η πόλις.

Εάν αντέχη τα των Ολυνθίων, υμεις εκει πολεμήσετε.

Ει επεγένετο πνευμα επίφορον, ουκ αν διέφυγον.

